

[Carl Petersen.]

dækker. Men mon jeg ikke er sandheden meget nær, når jeg siger, at dette udtryk dækker over det, som stod i lovforslaget fra 1948—49, nemlig sammenlægning af mejerier, for ellers har det efter min opfattelse tabt sin mening. For fremme af produktiviteten må vel forstås som udvidelse. Og selvom man moderniserer et gammelt mejeri med nye maskiner og måske med bedre pladsforhold i selve mejeriet, betyder det vist ikke nogen produktivitetstilvækst i den forstand, for det enkelte mejeris produktivitet er i høj grad knyttet til den mælkemængde, som står til rådighed for behandling i mejeriet, og der bliver nok hverken et kilo mere eller mindre, selvom man bruger dette udtryk. Derfor tror jeg, det er for at slippe væk fra det udtryk, der stod i lovforslaget fra 1948—49, man nu har valgt dette. Jeg vil gerne have, at den højtærede landbrugsminister enten bekræfter eller afkræfter de betragtninger, jeg her har gjort gældende.

Der er et spørgsmål til i forbindelse hermed, jeg vil omtale. Der er i lovforslaget nævnt „slagterier og lignende til landbruget knyttede erhvervsvirksomheder“. Jeg vil på forhånd mene, at man her for mejeriernes vedkommende har tænkt på osterier, kondenseringsfabrikker, og for slagteriernes vedkommende har man måske tænkt på konservervirksomheder. Men der er et område, jeg gerne ville nævne i denne forbindelse, og som jeg godt kunne ønske stod i selve loven, det er fjerkræslagterierne. Jeg kender i hvert fald eet konkret tilfælde, hvor en sådan virksomhed har søgt om lån i henhold til den lov, vi lige har haft til tredie behandling, men er blevet afvist. En ansøgning om industrilån blev også afvist. Det kunne være nyttigt, om fjerkræslagterierne blev nævnt i denne lov.

I § 2, sidste punktum, står der: „Om en virksomhed, der søger lån, omfattes af nærværende lov, afgøres af landbrugsministeren“. Nu har jeg gennem årene i dette høje ting adskillige gange hørt venstres ordfører fortælle, at man skulle være forsigtig med at give en minister udvidet bemyndigelse, det måtte være rigsdagen, der lovgav o. s. v. Men jeg mindes aldrig at have stået overfor en bemyndigelse til en minister, der i omfang kan sidestilles med denne. Man kunne næsten have nøjedes med at skrive i dette forslag: vi bruger 25 millioner til 5 pct.s rente, og ministeren skal bestemme, hvad de skal gå til. Det er i virkeligheden det, der står i lovforslaget. Derfor

tror jeg nok det ville være klogt i et udvalg at se på dette, og jeg går ud fra, at den højtærede minister nok vil være enig med mig i, at denne bemyndigelse kunne henføres til det udvalg, der nævnes senere; det er et 9 mands udvalg, såvidt jeg husker.

I § 3 står der, at lånet ikke må overskride 40 pct. af den godkendte overslagssum. Det har jeg ikke nogen indvending at gøre imod, for såvidt som det er 10 pct. lavere end det forslag, vi havde i 1948—49; og da disse midler er begrænsede og de nok skal blive anvendt, betyder det vel i virkeligheden kun, at der er nogle flere, der kommer med. Det kan man ikke have noget imod.

Men i § 3 står der også, at disse lån skal sikres med panteret i den faste ejendom med maskinanlæg og øvrigt tilbehør. Det vil altså sige, at når blot lånet bliver pantsikret i den faste ejendom med øvrigt tilbehør, kan man for såvidt sætte sig lige så langt ud i rækken af panthavere, som man vil; sådan må jeg læse det. Jeg synes, det er lidt farligt. Nu ved jeg ikke, om den højtærede minister havde det i tankerne, da han udarbejdede forslaget, og har ment, at det ikke betød så stort, for det ville være andelsforetagender, der i væsentlig grad ville låne, og der har man solidarisk ansvar. Det er muligt, den højtærede minister har haft dette i tankerne, men man kan vel ikke se bort fra den omstændighed, at det også bliver private mejerier, der kommer til at låne, og i så tilfælde ville jeg finde, at den sikkerhed er altfor ringe. Men det kan vi formentlig også tale om.

Der er i lovforslaget fastsat en rente på 5 pct. Nu er jeg selvfølgelig klar over, at renten af de lån, der ydes nu til andre formål, og som er 3½ pct., blev fastsat i en periode, hvor diskontoen i det store og hele var lavere, men vil forholdet ikke blive skævt alligevel, når man nu forlanger 5 pct., og man så har nogle lån løbende i henhold til den lov, vi lige har haft til tredie behandling, til en lavere rente? Jeg ville synes, at det måske var nok så fornuftigt og betydningsfuldt, om man havde den samme rente, men jeg forstår grunden til, at den er blevet sat op.

Det var de væsentligste bemærkninger, jeg havde at gøre til forslagens paragraffer, og jeg kan tilsige mit partis støtte til en udvalgsbehandling. Jeg håber, at vi dér kan nå til et resultat og få forment paragrafferne på en sådan måde, at jeg også kan give tilsagn om mit partis tilslutning til selve forslaget.